

Denne aftale er indgået mellem: Socialistisk Folkeparti, Socialdemokratiet, Konservativ Folkeparti og Dansk Folkeparti.

Budgetaftale 2021 – 2024

Fortsat kurs mod en bæredygtig kommune

Indledning

Kommunalbestyrelsen lagde med budgetaftalen for 2020 sporene ud til en bæredygtig kommune. Det indebærer, at Langeland Kommune skal være økonomisk, socialt og miljømæssigt bæredygtig. Vi er fortsat enige om, at det er den rette kurs. Det er afgørende vigtigt for os, at Langeland Kommune forpligter sig på aktivt at bidrage til realiseringen af FN's verdensmål. Vores planstrategi har defineret de væsentligste og relevante mål for Langeland Kommune.

Verdensmålene og bæredygtighed er vigtige for kommunen, fordi det er her, at ambitionerne bliver til konkrete nære handlinger med betydning for borgerne. Kun ved at påtage os ansvaret både som kommune og borgere kan vi skabe forudsætningerne for at kunne levere den nødvendig og relevante service. Det omfatter ikke alene den direkte service til den enkelte borger, men også en bevaring og forbedring af vores natur, by- og lokalsamfund og infrastruktur, der danner rammen om vores tilværelse.

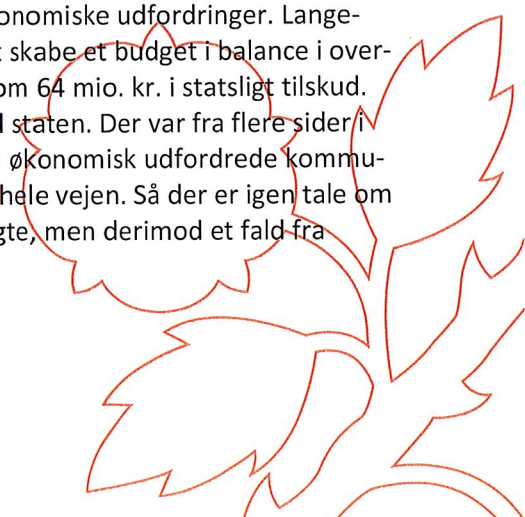
Den forandring forudsætter et tydeligt og vedholdende fokus, både politisk, ledelsesmæssigt og hos personalet. Vi skal fortsat have fokus på, at bæredygtighed tænkes ind i alle vores driftsområder. Vi ønsker derfor, at alle beslutningsoplæg belyser konsekvenserne ift. til de forskellige dimensioner af bæredygtighed - økonomi, social, miljø og klima.

Økonomiske forudsætninger

Langeland Kommune har stadig nogle grundlæggende økonomiske udfordringer, som har afgørende betydning for vores budgetlægning. Vi har gennem flere år haft budgetter, som ikke var i tilstrækkelig balance. Men vi er enige om at holde fast i den retning og prioritering, vi introducerede med aftalen for 2020. Det indebærer, at vi forhåbentlig kan fortsætte vores drift uden store tillægsbevillinger midt i budgetåret.

Det er en væsentlig hjælp i den sammenhæng, at reformen af det kommunale udligningssystem har taget højde for en række af de demografiske og socioøkonomiske problemer Langeland Kommune står med. Vi har således fået mulighed for en statsligt finansieret nedsættelse af skatteudskrivningsprocenten med 1,5 procentpoint. Det er en betydelig privatøkonomisk gevinst for langelænderne.

Desværre er udligningsreformen ikke et greb, som fjerner alle vores økonomiske udfordringer. Langeland Kommune har stadig brug for en statslig håndsrækning. Dels for at skabe et budget i balance i overslagsårene og dels for at styrke vores anlægsinvesteringer søgte vi i år om 64 mio. kr. i statsligt tilskud. Vi har i flere år arbejdet for at få en flerårig aftale om særlig støtte med staten. Der var fra flere sider i forhandlingerne en anerkendelse af den budgetmæssige usikkerhed de økonomisk udfordrede kommuner står i uden en flerårig aftale. Men den gode vilje rakte ikke til at gå hele vejen. Så der er igen tale om et 1-årigt særtilskud. Desværre er beløbet ikke i nærheden af det ansøgte, men derimod et fald fra

tidligere års tilskud på 40 mio. kr. til 37 mio. kr. i 2021. Dette betyder, at vi ikke er i stand til at øge vores anlægsinvesteringer som ønsket. Dette påvirker mulighederne for at gennemføre de nødvendige investeringer for at sikre en mere stabil drift på den lange bane.

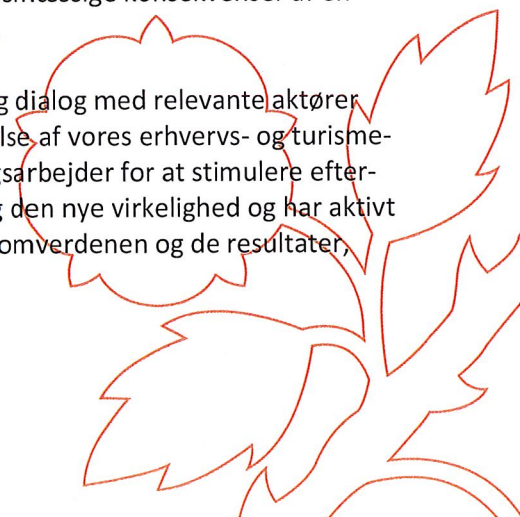
Vi kan konstatere, at selv et budget med en tydelig kurs og et fokus på fremdrift inden for en række særlige fokusområder for 2020 kan blive sænket i farten af begivenheder langt uden for vores kontrol. Her tænker vi på den ny Corona-virus og dens alvorlige sygdom Covid-19. Som resten af landet var også Langeland Kommune underlagt alvorlige restriktioner i forbindelse med nedlukningen i foråret 2020. Det har selvsagt medført en lang række yderligere opgaver og et stort koordineringsarbejde for alle ansatte, ledelsen og i det politiske niveau. Desværre har det betydet, at vi ikke på alle områder har haft den fremdrift, vi kunne ønske os. Dette ændrer dog som nævnt ikke ved, at vi holder fast i den rigtige og nødvendige bevægelse mod en bæredygtig kommune.

Alle kommunale medarbejdere har været meget omhyggelige, ansvarlige og har udvist en stor evne til at omstille til de nye vilkår, uden at det har alvorlige konsekvenser for vores serviceniveau. Vi har haft undervisning og pasning af vores børn, vores borgerservice har fungeret og alle i pleje-, ældre- og sundhedssektoren har kunnet levere god service under vanskelige vilkår. Vi har haft et stort pres på bygge- og plansager. Derfor har vi opgraderet fra 2021 både i forhold til byggesager, tilgængelighed og én indgang til erhvervsområdet fremover.

Et vigtigt skridt i den retning er kommunens arbejde med en tværgående bæredygtighedsstrategi. Økonomiudvalget besluttede i april 2020, at strategien udarbejdes af administrationen med bidrag fra eksterne eksperter. Det indebærer, at tankerne om at nedsætte særskilt udvalg til det arbejde blev ændret til, at inddragelsen af borgere, foreninger, virksomheder mv. sker i udmøntningen af de konkrete handlinger. Strategiens afsæt er fem hovedspor, som tilsammen favner de områder, vi som kommunalbestyrelse og kommune har direkte indflydelse på. Det er 1) vores egen drift, 2) tilbud til virksomheder, 3) bæredygtige byer og lokalsamfund, 4) renovering og nye anlæg og 5) turisme. Det er ved at fokusere på disse hovedspor, at vi bedst kan understøtte den grønne omstilling, som er så betydningsfuld for vores fælles fremtid. Vi forventer, at der fra begyndelsen af denne budgetperiode kan udarbejdes konkrete handlingsplaner for de enkelte spor. De tidligere afsatte midler til miljømæssig bæredygtighed og klimakommuneindsatsen prioriteres til at få vores handlinger og indsatser "ud over rampen", så vores resultater bliver konkrete og synlige.

Vi har med tilfredshed konstateret, at vores beslutning om at styrke erhvervs-, turisme- og kulturområdet har udmøntet sig i ansættelsen af en ny chef for området. Det betyder, at vi har intensiveret dialogen med virksomhederne, herunder besøg med henblik på at forbedre rammebetingelserne for virksomhederne i kommunen samt styrke kulturen og turismeindsatserne. Samtidig når vi i år i mål med at indgå en aftale om, at Langeland Kommune bliver klimakommune. I forhold til beskæftigelsesområdet må vi konstatere, at selv en stor indsats ikke kan afbøde alle de beskæftigelsesmæssige konsekvenser af en generel nedlukning af store dele af både hjemme- og eksportmarkedet.

Når det er sagt, så vil vi også påpege, at vi med afsæt i et samarbejde og dialog med relevante aktører har bevilget en række ekstraordinære tiltag og indsatser til understøttelse af vores erhvervs- og turismevirksomheder. Vi har bl.a. i samme omgang fremrykket planlagte anlægsarbejder for at stimulere efterspørgslen. Ligeledes har vores kulturinstitutioner formået at tilpasse sig den nye virkelighed og har aktivt bidraget med kreative og konstruktive tiltag. Det fine samarbejde med omverdenen og de resultater,

der er opnået hen over foråret og sommeren skal vi bygge videre på. Derfor vil også i de kommende år prioritere vores indsats for at forbedre rammebetingelserne for og dialogen med vores erhvervsliv.

Langelandsfestivalen er en vigtig og væsentlig samarbejdspartner. Derfor vil vi have forhandlet en ny samarbejdsaftale med festivalen, som præcist beskriver vores gensidige forpligtelser. I den forbindelse er vi optaget af, at aftalen skal tage højde for, at Langeland Kommune ikke skal betale for ydelser den ikke får.

I den sammenhæng lægger vi meget vægt på, at vores indsatser på turisme- og kulturområdet hænger sammen med både strategiske satsninger på oplevelser ved kysten – SHORES og vores prioritering af H.C. Ørsted. Samtidig vil vi have fokus på, at vi skal tænke vores indsatser i et lidt større perspektiv end fx den enkeltstående event. I det omfang, det er muligt skal vores indsatser understøtte Langelands øvrige erhvervsliv, herunder detailhandlen.

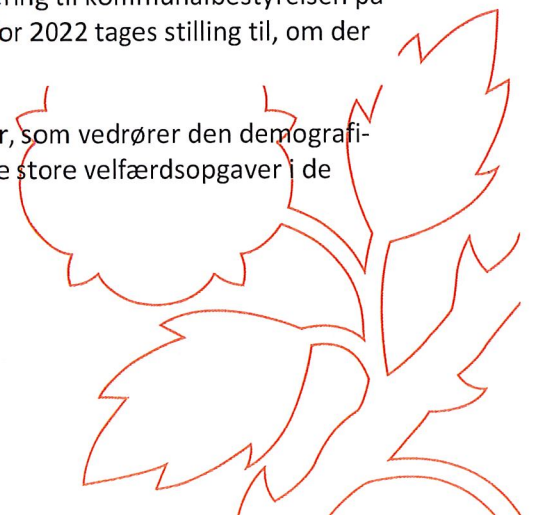
Vores ambition om en forstærket bosætningsindsats er uændret. For at få den rette retning og fremdrift i den indsats, sætter vi gang i arbejde med at afdække, hvilke muligheder og udfordringer vi står overfor. Administrationen vil primo 2021 med afsæt i vores planstrategi gennemføre en dialog med relevante aktører, fx udviklere, investorer, ejendomsmæglere, boligselskaber m.fl. Med afsæt i den dialog forventer vi et beslutningsoplæg med forslag til prioritering af bosætningsindsatserne i første halvår 2021.

Vi vil stadig have fokus på en social bæredygtighed, som sikrer, at vi leverer et rimeligt og forsvarligt serviceniveau til alle langelændere. Derfor vil vi i den kommende periode sætte yderligere tryk på vores arbejdsgangsanalyser, så vi bruger vores kræfter, ressourcer og kompetencer bedst muligt til gavn for borgerne.

Natur og miljø har fortsat en høj prioritet, og vi ser frem til at arbejde yderligere med at forandre og forbedre vores natur, miljøet, by- og lokalsamfundene. I den forbindelse er vores planstrategi, kommuneplan og øvrige planer vigtige strategiske værktøjer til at sætte vores præg på udviklingen.

Forudsætningen for at gennemføre vores ambitioner er, at arbejdet med en ny administrativ organisation færdigimplementeres. Vi er særligt optaget af disse fem komponenter: 1) Et vedvarende og vedholdende fokus på bæredygtig drift og god ledelse. 2) Organisationens erfaringer med effektive møder og en udstrakt brug af digitale værktøjer og platforme fra forårets Corona-nedlukning skal udnyttes i dagligdagen. 3) Arbejdet med tydeligere og mere præcise oplæg til politiske udvalg og kommunalbestyrelsen skal fortsættes, så det bliver tydeligt, hvilke valg der træffes, og hvordan beslutningerne effektivt kan udmøntes. 4) Ledelsesfokus på arbejdsgangsanalyser for at få så effektiv og smidig en drift som muligt, så ressourcer og kompetencer bruges bedst muligt til gavn for borgerne. 5) Udover den generelle kvartalsvise gennemgang af sygefraværet, vil vi have en halvårlig afrapportering til kommunalbestyrelsen på den vedtagne handleplan for sygefravær. I forbindelse med budgettet for 2022 tages stilling til, om der skal indføres andre eller flere tiltag.

Langeland Kommune vil fortsat være presset af stærkt stigende udgifter, som vedrører den demografiske udvikling. Derfor har hele kommunalbestyrelsen et stort fokus på de store velfærdsopgaver i de kommende år.

Hovedelementerne i denne aftale er beskrevet nedenfor og hvert enkelt forslag fremgår nederst i dokumentet.

Med denne aftale er aftaltparterne enige om følgende overordnede rammer:

- Langeland Kommune skal være økonomisk bæredygtig, uanset uretfærdige og særlige rammevilkår.
- Covid-19 situationen har presset budget 2020 og der er fortsat emner, som ikke er afklaret i forhold til budget 2021. Forudsætningerne for en kompensation for merudgifter fra centralt hold er afgørende for at økonomien ikke skrider i budget 2021.
- At der afsættes en anlægsramme på 53,5 mio. kr. over de næste 4 år til investeringer på de borgernære serviceområder, byudvikling, infrastruktur, udviklingstiltag mv.
- Det er hensigten med denne budgetaftale at opnå en stabilisering af kommunens drift og serviceniveau.
- Denne aftale har fokus på kernevelfærden og der er indeholdt de nødvendige forudsætninger i forhold til de områder, der har været udfordret i 2020.
- Skabe så gode skolemuligheder på Langeland og så godt samarbejde mellem ledelse, ansatte og forældre, at ansatte og forældre helt naturligt vil blive gode ambassadører for skolerne. "Ny Start" er ikke blot et smart begreb men en reel vilje til at skabe noget nyt i et tillidsfuldt samarbejde.
- Målsætningen er at Langeland Kommune kan udvikle sig gennem øgede investeringer og stabilitet på service- og driftsområderne, hvilket skal være afsættet for social og miljømæssig bæredygtighed. Der skal skaffes et årligt råderum via effektiviseringer på 0,5% af serviceudgifterne fra 2022 og fremover svarende til 3,5 mio. kr.

Driftsbudgettet for 2021 - 2024

Aftaltpartierne er enige om følgende:

- At råderumskataloget for budget 2021 udmøntes som beskrevet i bilag 5.1. ved 1. behandlingen.
- At der yderligere indregnes en driftsreduktion på 5,8 mio. kr. med henblik på at opfylde den politisk økonomiske målsætning. Se nærmere specifikation i oversigten Budgetaftale 2021-2024.
- At der afsættes midler til en ramme som skal sikre kompetenceudvikling til velfærdsområdet.
- Befolkningsudviklingen i forhold til ældre er indregnet i budget 2021 og overslagsårene med sammenlagt kr. 2,6 mio. kr. Dette med henblik på at imødekomme det stigende udgiftspres. Herover prioriteres fremover et øget fokus på velfærdsteknologi.

- Der lægges fortsat en årlig effektiviseringsramme ind på 3,5 mio.kr. svarende til ca. 0,5 pct. af serviceudgifterne med henblik på at skabe et råderum til investeringsstrategier mv.

Se budgetoversigten for nærmere oplysninger om driften nederst i dokumentet.

Anlægsbudgettet for 2021 – 2024

Der er enighed om at:

- Der udarbejdes en plan for de fremtidige plejeboliger, både somatisk og demensboliger. Der afholdes temamøde for Kommunalbestyrelsen med oplæg omkring nyt plejecenter og der undersøges muligheder i forhold til eksisterende bygninger
- Der sættes 1,8 mio.kr. af i 2021 og 2022 til demensområdet på plejecentrene
- Midler forskønnelse af lokalområder, strategisk byudvikling samt grønne områder er prioriteret i denne aftale.
- Det skal sikres, at cyklister kan færdes i et sammenhængende system. Der er afsat midler til cykelstier eller 2-minus-1-vej på 2 mio.kr. fra Stoense til Lohals samt hastighedsdæmpende tiltag fra Humble mod Ristinge
- Der er afsat en 4-årig ramme til velfærdsteknologi på 3,5 mio.kr.
- Der afsættes 2 mio. kr. til bygningsrenovering og energiinvesteringer i kommunale bygninger i 2021. Alle fremtidige investeringer og renovering af de kommunale bygninger skal bidrage til bæredygtighed, uanset om det vedrører nedbringelse af CO2 eller andre miljøbelastende elementer.
- I budget 2019 blev det besluttet, at den kommunale vognpark skulle analyseres med det formål, at fremtidige investeringer skal bidrage til bæredygtighed og mindre CO2-udledning. Rapporten er fortsat ikke klar, men målsætningen videreføres nu til også efterfølgende at undersøge i hvilket omfang der kan stilles krav om bæredygtighed og mindre CO2-udledning ved fremtidig udlistering af opgaver. Der er et ønske om at der udarbejdes en plan for, hvordan vi får udfaset biler med fossile brændstoffer.
- Infrastrukturen udfordrer mulighederne for at få enderne til at nå sammen på Langeland. Der afsættes en særlig vejanlægspulje på 2 mio. kr. fra 2021.
- Samtidig lægges der stor vægt på videreudviklingen af turisme- og kulturområdet, hvor der er afsat midler til videreudvikling af SHORES Langeland, særlige turismetiltag samt på museumsområdet, hvor der er prioriteret flere anlægsinvesteringer.

Se forslag til anlægsinvesteringer nederst i dokumentet.

Afrunding og næste skridt:

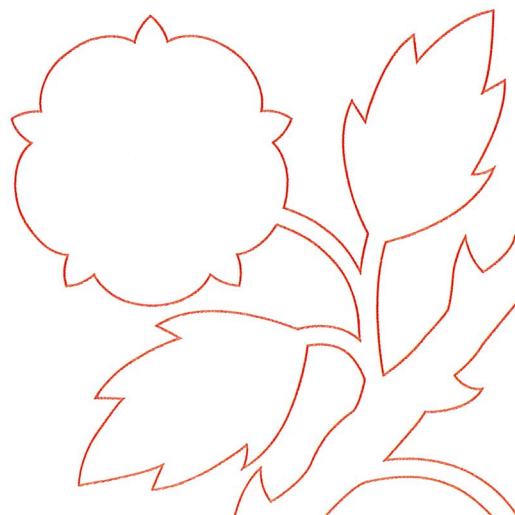
Der er enighed om, at Kommunalbestyrelsen mødes på en temadag og udarbejder en implementeringsplan med en nærmere prioritering af de enkelte elementer i aftalen.

Når der er indgået en Finanslovsaftale inddrages indholdets eventuelle virkninger som supplement og udbygning til denne budgetaftale.

Der er enighed om, at der stemmes for alle forslag og imod ændringsforslag til denne aftale. Dette gælder ikke hvis forligspartierne er enige om eventuelle ændringer eller tilføjelser.

I tilslutning til denne aftale vedlægges de bilag, der er henvist til i aftaleteksten. Der er følgende bilag:

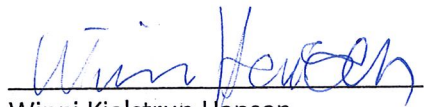
- Budgetaftale 2021–2024 (bilag 7.2A)
- Anlægsoversigt 2021–2024 (bilag 6.2)

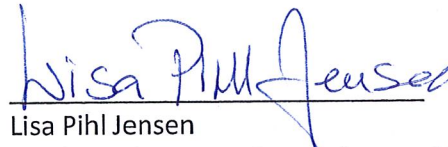
Rudkøbing den 22. september 2020

Tonni Hansen
Borgmester (F)

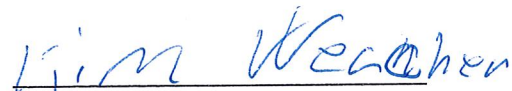
Winni Kielstrup Hansen
Gruppeformand (F)

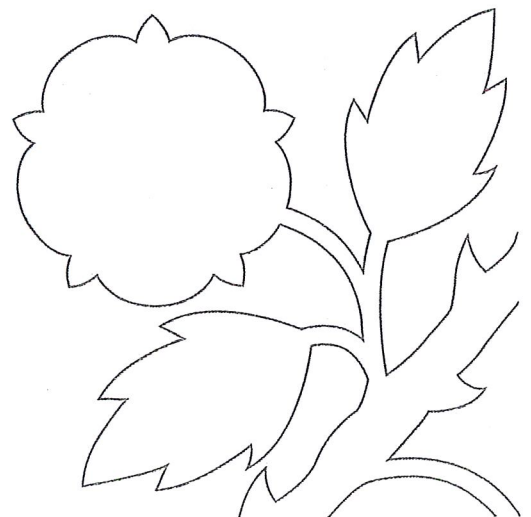
Lisa Pihl Jensen
Viceborgmester og Gruppeformand (A)

Bo C. Nissen
Gruppeformand (C)

Kim Welcher
Gruppeformand (O)

Bilag 6.2 - Forslag til anlægsinvesteringer 2021-2024 (i 1.000 kr.)	Budget 2021 22.09.2020	Overslag 2022 22.09.2020	Overslag 2023 22.09.2020	Overslag 2024 22.09.2020
<i>Budgetaftale den 22.09.2020</i>				
Jordforsyning				
002202 Byggemodning i Ørstedbyen	500	3.000		
002203 Køb og byggemodning af erhvervsgrunde	0	1.500		
Faste ejendomme				
002510 Renovering af offentlige facilitetsbygninger	0	400		
002510 Energirenovering af kommunale ejendomme	2.000	1.500		
002510 Fremtidens velfærd	2.000			
002515 Strategisk byudvikling, Geopark, tilgængelighed og grønne områder	1.200	500		
Frihedsområder, fritidsfaciliteter, natur og miljø				
003231 SHORES	1.000			
003231 Pulje til klubhuse og haller	0	500		
003532 Badeanstalten	200			
002820 Bænke, strand og natur	100			
Vejområdet				
022822 Vejanlægspulje 2019-2023	2.000	2.000	2.000	
022822 Cykelstier	2.000	2.000		
003230 Brostensprojekter, Ramsherred	250	250		
Trafik				
023231 Grønne indkøb - eldrevene busser		1.000		
Havne				
023540 Pulje til renovering af havne	500	500		
023540 Vedligeholdelse af gamle fiskerhuse i Rudkøbing	500			
023540 Flere autocamperpladser	50			
Ungdomsskole				
033876 Ungdomsfaciliteter/startpulje	50			
Kultur				
033560 Langelands Museum, indgangsparti/besøgscenter Koldkrigs museum	300			
Ældre og sundhed				
053026 Velfærdsteknologi	500	1.000	1.000	1.000
053027 Demensområdet på plejecentrene	1.800	1.800		
053027 Overførsel af uforbrugte anlægsmidler fra 2020 (Ombygning Danahus)	-1.800	-1.800		
053028 Sygeplejeklinikker	250			
053029 Aktivitetscentre/arkiv - flytteomkostninger	200			
Administrativ organisation				
064552 Renovering af krydsfelter	726			
Rest af anlægsramme til disposition	0	0	3.000	1.000
Disponerede og foreslåede anlægsudgifter i alt	14.326	14.150	10.000	15.000

Bilag 7.2A - Budgetaftale 2021-2024

Budgetaftale indgået den 22. september 2020 vedr. budget 2021-2024

(Beløb er angivet i hele tusinde)

		2021	2022	2023	2024
Udgangspunkt:		-24.362	-20.275	-15.529	-1.995
FIN	Finansiering Ændringsforslag til 2. behandlingen	Ændring på finansieringssiden mellem 1. og 2. behandlingen			
	Nyt skøn for forventet efterregulering på beskæftigelsestilskud - Aktivitet 2020	1.800	0	0	0
	I alt	1.800	0	0	0
ADM	Administrative ændringsforslag til 2. behandlingen	Tekniske ændringer mellem 1. og 2. behandlingen i driften			
	Demografi i folkeskolen - Ressourcetildelingsmodel opdateret med elevtal pr. 5. sep.	-76	-76	-76	-76
	Gevinstrealisering ved gennemførelsen af udbud	-200	-200	-200	-200
	Monopolbrudet med KMD - afregning til Udbetaling Danmark	-400	-400	-400	-400
	Licenser - velfærdsteknologi	76	76	76	76
	Nyt skøn for udgifter til ydelser på beskæftigelsesområdet	-4.000	-3.000	-3.000	-3.000
	I alt	-4.600	-3.600	-3.600	-3.600
POL	Politiske ændringsforslag til 2. behandlingen	Tiltag til sikring af en bæredygtig økonomi			
	Det specialiserede socialområde - børn og unge	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	Administrativ Stab - Nednormering med 1 årsværk i Digitalisering og IT	-500	-500	-500	-500
	Folkemødet	-40	-40	-40	-40
	Boligsocialindsats - nedjusteret til 1 årsværk i 2021	-460	0	0	0
	Flere i job og uddannelse	-1.000	-1.000	-1.000	-1.000
	Sygedagpenge - nedjusteret som følge af igangsatte indsatser	-850	-850	-850	-850
	Indtægtsoptimering af havnetakster for fastligere, gæstesejlere, autocampere, arealtakster samt fiskerhuse	-400	-600	-600	-600
	Nedjustering af budget på samtlige institutioner og afdelinger	-1.500	-1.500	-1.500	-1.500
	I alt	-5.750	-5.490	-5.490	-5.490
POL	Politiske ændringsforslag til 2. behandlingen	Specifikation af politiske beslutninger til ændringsforslag til 2. behandlingen:			
	Budgetaftale 2020 - Resterende ramme, strukturtilpasninger i Læring og Trivsel	200	0	0	0
	Effektivisering på ca. 0,5% af serviceudgifter fra 2022 - råderum/omprioritering	0	-3.500	-3.500	-3.500
	Effektivisering på ca. 0,5% af serviceudgifter fra 2023 - råderum/omprioritering	0	0	-3.500	-3.500
	Effektivisering på ca. 0,5% af serviceudgifter fra 2024 - råderum/omprioritering	0	0	0	-3.500
	Velfærdsteknologi - effektiviseringsgevinst	-200	-200	-200	-200
	Nedbringe antal valgsteder til 5 lokationer - øgede udgifter til digitalisering	56	0	0	96
	Yderligere gevinstrealisering på sygefravær jf. KMB den 14.09.2020	-225	-50	-100	-150
	Velfærdsramme - kompetenceudvikling til velfærdsområdet	1.000	0	0	0
	Erhvervs Fyn - øget basisramme	82	82	82	82
	Tværasektionelt forløbsprogram - depression	94	94	94	94
	Ældrerådet - ønske om temadage mv.	25	25	25	25
	Folkeoplysningsudvalget ønske om merbevilling - LSK den 22.09.2020	35	35	35	35
	Flagdagen	5	5	5	5
	Rudkøbing Bymølle	16	16	16	16
	Yderligere midler i demografipulje på syge- og hjemmeplejeområdet	1.000	1.000	1.000	1.000
	Generelle reserver	-1.015	-1.015	-1.015	-1.015
	Yderligere midler afsat i udviklingspuljen til erhverv- og turismeudvikling	50	50	50	50
	Langelands Museum - vedligehold af fortidsminder og mindesmærker	250	250	250	250
	Forskønnelsespulje	250	250	250	250
	Indtægter vedr. nye autocamperpladser	-50	-50	-50	-50
	Tilskud til hjertestarterforening	50	0	0	0
	Den grønne dagsorden - affaldssortering	30	0	0	0
	I alt	1.653	-3.008	-6.558	-10.012
Resultat af ordinær drift		-31.259	-32.373	-31.177	-21.097
Anlægsudgifter		14.326	14.150	10.000	15.000
Resultat af det skattefinansierede område		-16.933	-18.223	-21.177	-6.097
Afdrag på lån		16.517	16.633	16.751	16.751
Lånoptagelse		0	0	0	0
Øvrige balanceforskydninger og kursreguleringer		100	0	0	0
Samlet likviditetsændring		-316	-1.590	-4.426	10.654